

רע"פ 4251/16 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 4251/16

כבוד השופט א' שהם
פלוני

לפני:
המבקש:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט
המחוזי בירושלים, בע"פ 62809-03-15, מיום
17.4.2016, שניתן על ידי כב' השופטים י' נועם - סג"נ;
ר' פרידמן-פלדמן; ו-מ' בר-עם

בשם המבקש: עו"ד מנחם בלום

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטים י' נועם - סג"נ; ר' פרידמן-פלדמן; ו-מ' בר-עם), בע"פ 62809-03-15, מיום 17.4.2016, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש על הכרעת דין וגזר דין של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופטת ד' כהן-לקח), בת"פ 9421-10-10, מיום 18.6.2014 ו-16.2.2015, בהתאמה.

בד בבד עם הגשת בקשת רשות הערעור, הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים. ביום 26.5.2016, הוריתי על עיכוב ביצוע עונש המאסר אשר הושת על המבקש, עד להכרעה בבקשת רשות הערעור.

2. ביום 18.6.2014, הורשע המבקש, לאחר ניהול משפט הוכחות, בעבירה של הטרדה מינית, לפי סעיף 3(3) לחוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998 (להלן: החוק למניעת הטרדה מינית). בכתב האישום נטען, כי בין החודשים דצמבר 2008 למאי 2009, המבקש, שהינו מורה וסגן מנהל בבית ספר בירושלים (להלן: בית הספר), הטריד מינית את פ', שהיא מורה בבית הספר (להלן: המתלוננת), בכך שהשמיע לה הצעות חוזרות ונשנות, בעלות אופי מיני. וזאת, לאחר שהמתלוננת הראתה למבקש שהיא אינה מעוניינת בהצעות אלו, וביקשה ממנו לחדול מהן. כך, למשל, על-פי הנטען בכתב האישום, ביום 28.5.2009, בשעה 12:15 או בסמוך לכך, הטריד המבקש את המתלוננת, כאשר אמר לה בחדר המורים בבית הספר: "יש לך חזה כל-כך יפה".

3. ביום 16.2.2015 ניתן גזר דינו של המבקש. לצורך קביעת מתחם הענישה, עמד בית משפט השלום על הערכים המוגנים באיסור על הטרדה מינית, כפי שאלו עולים מהחוק למניעת הטרדה מינית ומתכליתו. כמו כן, נתן בית המשפט את דעתו לנסיבות ביצוע העבירה, המצביעות על כך שהמבקש אמנם לא נגע פיזית בגופה של המתלוננת, אך נהג להטריד אותה, באופן חוזר ונשנה, בתוך בית הספר שבו היא עבדה; ועל כך שבין המבקש למתלוננת לא התקיימו יחסי מרות פורמליים בעבודה, אולם עסקין בסגן מנהל בית ספר אשר הטריד מינית מורה חסרת קביעות המלמדת באותה סביבת עבודה. בית משפט השלום התייחס לנזק שנגרם למתלוננת כתוצאה מהתנהגותו של המבקש, בציינו כי מעשיו "גרמו לה לסערת רגשות, תחושות של בושה ומבוכה, וכן רתיעה מלהגיע לבית הספר בו לימדה". לאור האמור, ובהתחשב במדיניות הענישה הנוהגת, קבע בית המשפט, כי מתחם העונש ההולם במקרה זה "נע מענישה מוחשית משמעותית שאינה כוללת רכיב של מאסר בפועל, ועד מספר בודד של חודשי מאסר בפועל".

לאחר זאת, בחן בית משפט השלום את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה. במסגרת השיקולים לקולה, שקל בית המשפט את היותו של המבקש כבן 49, נשוי לשתי נשים ואב ל-6 ילדים, שהוא מפרנסם העיקרי; את העובדה שלאורך מרבית חייו, המבקש "צעד במסלול תקין ונורמטיבי"; את הנזקים שנגרמו למבקש בשל השעייתו מעבודתו; וכן את חלופת הזמן ממועד ביצוע העבירה (כ-5 שנים), שבמהלכן לא הורשע המבקש בעבירה נוספת. במסגרת השיקולים לחומרה, שקל בית המשפט את היעדרה של נטילת אחריות מצדו של המבקש על מעשיו, והעניק משקל מה להרשעתו של המבקש משנת 2005, בגין עבירה שבוצעה בשנת 2002 לפי חוק התכנון והבניה. על בסיס שיקולים אלו, גזר בית משפט השלום על המבקש את העונשים הבאים: 3 חודשי מאסר לריצוי בפועל, אותם יוכל המבקש לרצות בדרך של עבודות שירות; 3 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש, בתוך 3 שנים, כל עבירה לפי החוק למניעת הטרדה מינית; וכן חויב המבקש בתשלום פיצוי למתלוננת בסך של 4,000 ₪.

4. על פסק דינו של בית משפט השלום, הגיש המבקש ערעור לבית המשפט המחוזי, המכוון כנגד עצם הרשעתו בדין, ולחילופין כנגד חומרת העונש אשר הושת עליו. בית המשפט המחוזי דחה את ערעורו של המבקש, בקבעו כי לא קיימת כל עילה להתערב בממצאי העובדה והמהימנות של בית משפט השלום. למעלה מן הצורך, דן בית המשפט המחוזי בטענות המרכזיות אשר מנסות לקעקע את מהימנותה של המתלוננת, ודחה אותן. בהתייחסו לעונש שהושת על המבקש, קבע בית המשפט המחוזי כי העונש שנגזר על המבקש הינו עונש ראוי, אשר מתחשב בכל השיקולים הרלוונטיים הדרושים לעניין, והזכיר, כי במסגרת הטיעונים לעונש בפני בית משפט קמא, טען בא כוחו של המערער להטלת עונש מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות.

הבקשה לרשות ערעור

5. ביום 26.5.2016, הוגשה בקשה לרשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי. בבקשת רשות הערעור טען המבקש כי ממצאיו של בית משפט השלום "לא מבוססים כלל ועיקר בחומר הראיות", וכי שגה בית המשפט כאשר נמנע מלנתח פרכות וסתירות משמעותיות שעלו מעדותה של המתלוננת. המבקש הוסיף וטען, כי בית המשפט היה "נטול כלים" להערכת עדותה של המתלוננת, שהינה "אישה ערביה בגיל העמידה". לאור זאת, סבור המבקש, כי עולה בעניינו סוגיה עקרונית, אשר טרם לובנה כראוי בפסיקה, שעניינה בהיעדרן של "הנחיות ברורות" לבחינת עדותו של אדם "מתרבות אחרת". בנוסף, עתר המבקש להגיש ראייה חדשה, הקשורה להליך משפטי שהתנהל נגד המתלוננת, לצורך חיזוק טענותיו.

דין והכרעה

6. דין הבקשה להידחות. זאת שכן, הבקשה אינה מעוררת שאלה משפטיות עקרוניות או סוגייה ציבורית רחבת היקף, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים להליך, ואין מתעורר חשש מפני עיוות דין או אי-צדק ממשי שנגרם למבקש (רע"פ 4239/16 בן חיים נ' ועדה מקומית לתכנון מגדל העמק (1.6.2016); רע"פ 4246/16 מויסיב נ' מדינת ישראל (31.5.2016); רע"פ 4286/16 כהן נ' מדינת ישראל (30.5.2016)).

7. למעלה מן הצורך, אוסיף כי גם לגופו של עניין דין הבקשה להידחות. טענותיו של המבקש מופנות כלפי ממצאי עובדה ומהימנות, אשר נקבעו על ידי בית משפט השלום, ואושרו על ידי בית המשפט המחוזי. לא למותר הוא לציין, כי בית המשפט המחוזי דן באריכות ובפירוט רב בטענותיו של המבקש, בכל הנוגע למהימנותה של המתלוננת. זאת, חרף ההלכה הידועה, לפיה ערכאת ערעור איננה נוטה להתערב בקביעות עובדתיות שנעשו על ידי הערכאה הדיונית (ע"פ 746/14 היילו נ' מדינת ישראל (31.5.2016); ע"פ 2460/15 ג'בארין נ' מדינת ישראל (4.5.2016); ע"פ 7659/15 הרוש נ' מדינת ישראל (20.4.2016)). ביתר שאת, אמורים הדברים, עת עסקינן בערכאת ערעור ב"גלגול שלישי".

בית משפט זה עמד, לא אחת, על הקושי הטמון בהערכת מהימנותם של עדים אשר נמנים עם קבוצה תרבותית שונה מזו של מעריך העדות. כפי שציינה השופטת ד' ברק-ארז בע"פ 8649/11 אבום נ' מדינת ישראל (20.12.2012) (להלן: עניין אבום):

"קושי זה לא נעלם גם מעיניה של הספרות המשפטית. שפת הגוף, הבעות הפנים, נימת הקול, הנכונות ליצור קשר עין ויתר סממני הדיבור שאותם נהוג לקשר עם כנות או חלילה כזב הם במידה רבה גם תולדה של הקשר תרבותי. על-פי-רוב, אדם שינסה להעריך את מהימנותו של דובר שהינו בן תרבות זרה ידייק בהערכתו פחות מהרגיל, בשל אי-הבנה של מחוות וסממני דיבור שהמשמעות המיוחסת להם בתרבותו של הדובר שונה מזו המיוחסת להם בתרבותו של המאזין" (שם, בעמ' 10).

נוכח זאת, שומה על בית המשפט, הבא להעריך את עדותו של בן התרבות האחרת, לעמוד על המשמר ולהיות ער לקשיים שאיתם עליו להתמודד. יחד עם זאת, אין בקשיים אלו, כדי לעקר את תפקידו של בית המשפט בהערכת העדות (עניין אבום. ראו גם: חוות דעתו של השופט א' גרוניס (כתוארו אז) בע"פ 3250/10 מדינת ישראל נ' פלוני

((12.1.2012)).

בענייננו, עיון בהכרעת הדין המקיפה והמנומקת של הערכאה הדיונית, מעלה כי בחינת כלל העדויות שנשמעו לפני נעשתה בקפידה רבה. כמו כן, הערכאה הדיונית פירטה באופן רחב ומעמיק את הטעמים שבגינם מצאה לתת אמון בעדותה של המתלוננת. וזאת, מבלי להתעלם מסתירות וקשיים אשר נמצאו בעדות האמורה. ולא בכדי, שכן פירוט זה הינו חיוני, הן עבור הצדדים, והן עבור ערכאת הערעור, אשר ניזונה מהערכאה הדיונית בכל הנוגע להתרשמות מן העדים. בנסיבות אלו, אינני סבור כי קיימת הצדקה לדון בענייננו של המבקש במסגרת של הליך שיפוטי נוסף.

8. לאור האמור, בקשת רשות הערעור נדחית בזאת. נוכח התוצאה אליה הגעתי, מבוטל בזאת עיכוב הביצוע עליו הוריתי בהחלטתי מיום 26.5.2016. המבקש יתייצב לביצוע עבודות השירות, ביום 26.6.2016, בשעה 10:00, במשרדו של הממונה על עבודות השירות במפקדת מחוז דרום (טלפונים: 08-6290629 או 08-6290616), או על-פי החלטתו של הממונה על עבודות השירות, כשברשותו תעודת זהות ועותק מהחלטה זו.

ניתנה היום, א' בסיון התשע"ו (7.6.2016).

ש ו פ ט